ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Steenwijkerland

College van burgemeester en wethouders
gemeente Steenwijkerland
Postbus 162
8330 AD STEENWIJK

**zaaknummer** -
**behandeld door** J. Bruintjes
**uw brief/kenmerk** -
**bijlage(n)** -

**datum** 1 november 2018

**onderwerp** Advies Meerjarenbeleidsplan laaggeletterdheid, laaggecijferd en digitale vaardigheden

Geachte college,

De adviesraad heeft in zijn vergadering van 22 oktober het meerjarenbeleidsplan laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden 2018-2021 (verder te noemen het beleidsplan) besproken.

Hoofdstuk 1. Inleiding
In de inleiding wordt aangegeven wat er tot heden gedaan is aan laaggeletterdheid.
Vervolgens worden de kaders geschetst voor het beleid.
De adviesraad staat volledig achter de constatering dat het begrip laaggeletterdheid niet alleen staat en dat ook de laaggecijferdheid en het gebrek aan digitale vaardigheden aandacht vereisen.

Terecht wordt in 1.2 gesteld dat het aantal inwoners dat moeite heeft met lezen, schrijven en rekenen alleen op basis van schattingen te maken is. Hier wordt een percentage van 13% van het aantal inwoners genoemd. Niet duidelijk is of dat een landelijk of een gemeentelijk percentage is.
Ook wordt niet duidelijk hoe men, als men alleen van schattingen kan uitgaan, aan een verhouding 60% autochtoon en 40% migratieachtergrond komt.

In 1.3 t/m 1.8 worden laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden nader omschreven. Heel duidelijk wordt hier geschetst wat de gevolgen zijn van het tekortschieten van deze vaardigheden. De vraag wie er laaggeletterd is wordt hier niet gesteld. De adviesraad vraagt hier aandacht voor volwassenen en ouderen die wel voldoende onderwijs hebben genoten maar door onderbenutting hun vaardigheden zijn kwijtgeraakt.

Hoofdstuk 2. Wettelijke en beleidsmatige context
Hier wordt melding gemaakt van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB).
Artikel 2.3.1. waarin de verantwoordelijkheden van de gemeente zijn vastgelegd wordt toegelicht.
Ook de bij de WEB horende gelden worden genoemd evenals het feit dat het budget via de centrumgemeente loopt.

Er is sprake van zowel regionaal als gemeentelijk beleid. Aan welke voorwaarden de lokale gemeente moet voldoen wordt niet vermeld. Dat lijkt de adviesraad een gemis.
In 2.1 wordt de verbinding met het beleidsplan Sociaal Domein beschreven.
In 2.2 Dat er een relatie is tussen laaggeletterdheid, laaggecijferdheid, mindere digitale vaardigheden en armoede is een open deur. Als er verwezen wordt naar onderzoek moet worden aangegeven welk onderzoek aangehaald wordt. Anders het onderzoek weglaten.

Hoofdstuk 3. Wat hebben we tussen 2014 en 2018 gerealiseerd op het gebied van laaggeletterdheid?
Hier wordt genoemd wat het beleid was in deze periode.
De conclusie is dat er de afgelopen vier jaar een infrastructuur is gerealiseerd. Er wordt gesteld dat de doelstelling om het aantal laaggeletterden in Steenwijkerland met 15% terug te dringen is gehaald.
Het aantal laaggeletterden is gedaald van 4230 naar 3600.
Dit aantal klopt niet met het aantal wat in de inleiding onder 1.2 genoemd wordt.
In het schema op pagina 6 wordt Timpaan nog als partner vermeld. Hier zal Sociaal Werk De Kop bedoeld worden.

Hoofdstuk 4. Visie en ambitie
Door in de ambitie op te nemen dat alle inwoners ook de digitale vaardigheden hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving wordt deze wel erg hoog gesteld.
De adviesraad pleit ervoor dat het college zorg draagt voor een samenleving waaraan ouderen met mindere digitale vaardigheden ook deel kunnen nemen.

Hoofdstuk 5. Uitdagingen komende periode
Voor het versterken van de signalering moet duidelijk zijn om welke inwoners het gaat.
Aandacht moet hier gegeven worden aan ouderen (digitale vaardigheden) en statushouders waarbij door anderstaligheid de participatie bemoeilijkt wordt.
Bij het versterken van het taalaanbod wordt verwezen naar hoofdstuk 7 voor de vermelding van de belangrijkste partners. Hier zal hoofdstuk 8 bedoeld zijn.

Hoofdstuk 6. Doelstellingen
De adviesraad is van mening dat in een openbaar stuk niet gesproken mag worden van 'laaghangend fruit' als je spreekt over de deelnemers aan de taalcursussen (denigrerend). Dit dient anders geformuleerd te worden.
In 6.3 wordt de doelstelling verwoord om in 2020 een plan van aanpak te hebben om te voorkomen dat kinderen met te weinig vaardigheden het onderwijs verlaten. Passend bij de in hoofdstuk 4 geformuleerde ambitie adviseert de adviesraad deze doelstelling als volgt aan te scherpen: 'In 2020 zijn alle kinderen die het onderwijs verlaten naar vermogen aantoonbaar getraind in de onderscheiden vaardigheden'.

Hoofdstuk 7. Meetlat van participatie
De adviesraad staat afwijzend tegenover het aanpassen van de participatieladder.
Door een trede toe te voegen aan de onderkant schuiven alle treden op en wordt deze meetlat een lokaal instrument. Dit kan in verslaglegging voor problemen zorgen.

Hoofdstuk 8. Welke partners worden betrokken bij de aanpak laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en lage digitale vaardigheden?
Hoewel de opsomming van de partners, nodig voor de uitvoering, niet limitatief is pleit de adviesraad ervoor hier VluchtelingenWerk en de vele vrijwilligers ook te noemen.

Hoofdstuk 9. Financiën
Het overzicht inkomsten en uitgaven laat een verschil tussen beiden zien.
De uitgaven zijn vooral in de periode 2019-2021 aanzienlijk hoger dan de inkomsten.
Er wordt niet aangegeven hoe dit verschil wordt opgevangen.
Ook worden hier niet de onderwijsachterstandengelden genoemd. Deze stijgen van € 167.000,00 (nu) naar € 850.000,00 in 2022. Een deel van het geld dient benut te worden voor de voorschoolse opvang. De rest wordt besteed aan de aanpak van laaggeletterdheid. Omdat deze bedragen niet in de beleidsnotitie staan is er geen sprake van een actuele financiële onderbouwing.

Conclusie:
De adviesraad heeft in eerdere adviezen aandacht gevraagd voor de positie van laaggeletterde inwoners van Steenwijkerland. Het beleidsplan bouwt voort op de aanpak van laaggeletterdheid over de periode 2014-2017. Dat is een goede zaak en toch geeft het nu voorliggende plan de indruk van onzorgvuldigheid: de afbeelding op het voorblad is van internet geplukt en mogelijk niet vrij van copyright, er staan een aantal typefouten in, de cijfers kloppen niet of roepen op zijn minst vragen op. Ook de reeds aangehaalde typering 'laaghangend fruit' past niet in een openbaar stuk.
De adviesraad adviseert het college om, met in achtneming van hetgeen hierboven is opgemerkt, het beleidsplan opnieuw te redigeren. De adviesraad acht het voorliggende beleidsplan nog niet voldragen.

Mocht ons advies u aanleiding geven tot vragen dan zijn wij graag bereid dit advies toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Steenwijkerland,

H.P. Houter
voorzitter